

بررسی اثر شدت و مدت محدودیت کمی خوراک بر اجزای لاشه و اندامهای دستگاه گوارش جوجه گوشتی

علیرضا صیداوی^{*}، حسین جهانپور، علی احمد علو قطبی

گروه علوم دامی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

^{*} نویسنده مسئول: دکتر علیرضا صیداوی، گروه علوم دامی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

alirezaseidavi@iaurasht.ac.ir

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر روش محدودیت فیزیکی خوراک با شدت و مدت مختلف بر کیفیت لاشه و اندامهای دستگاه گوارش جوجه‌های گوشتی انجام گرفت. تعداد ۱۵۰ قطعه جوجه گوشتی سویه راس ۳۰۸ (نر) در قالب طرح کاملاً تصادفی به ۵ تیمار آزمایشی تقسیم شدند. تیمارهای آزمایشی شامل محدودیت به روش فیزیکی به میزان ۲۵ و ۵۰٪ کمتر از حد توصیه شده توسط کاتوگ پرورش سویه در دو دوره زمانی ۷ و ۱۴ روزه به همراه تیمار شاهد (مصرف خوراک به صورت *ad libitum*) بود. هریک از سطوح شدت محدودیت در ۳ تکرار ۱۰ قطعه‌ای اعمال شد. تمامی تیمارهای آزمایشی قبل و بعد از دوره محدودیت تا هنگام کشتار روز ۴۲ همانند جوجه‌های گروه شاهد بطور *ad libitum* تغذیه شدند. در سن ۴۲ روزگی از هر تیمار ۱ قطعه با کمترین اختلاف وزنی نسبت به میانگین تیمار، انتخاب و پس از ۱۲ ساعت گرسنگی وزن شده و برای تعیین خصوصیات لاشه کشتار شد. سطوح مختلف شدت و مدت محدودیت تیمارهای مختلف روش محدودیت غذایی تأثیر معنی‌داری بر وزن نسبی لاشه، عضله سینه، و درصد وزن نسبی ران‌ها و سایر فراسنجه‌های مورد آزمایش نداشت ($P > 0.05$). اثر محدودیت غذایی بر زن نسبی بورس فابریسیوس معنی‌دار بود ($P < 0.05$). اثر محدودیت غذایی بر زن نسبی کبد و چربی حفره شکمی هم معنی‌دار نبود ($P > 0.05$).

واژگان کلیدی: محدودیت خوراک - لاشه - چربی محوطه بطنی - جوجه گوشتی - دستگاه گوارش

مقدمه

تحقیقات نشان می‌دهد که بهبود در وزن و سن ارائه به بازار سویه‌های امروزی جوجه‌های گوشتی، بیشتر ناشی از افزایش شدت انتخاب برای نرخ رشد بالاتر است (۶). با افزایش شدت انتخاب، میزان اشتها و جوجه‌های گوشتی امروزی افزایش معنی‌داری داشته و نمی‌توانند بطور بهینه مصرف اختیاری خوراک را مطابق با نیاز انرژی تنظیم کنند و زمانی که به‌طور آزاد به خوراک دسترسی داشته باشند حالت پرخوریشان داده و بیش از ۲ تا ۳ برابر نیاز نگهداری مصرف می‌کنند (۲). به‌علاوه، افزایش شدت انتخاب برای رشد بالاتر همراه با تغذیه کامل، بروز مشکلاتی مانند افزایش بافت ذخیره چربی به سطحی بالاتر از نیاز فیزیولوژیک (۴)، افزایش اختلالات سیستم‌های قلبی و عروقی، افزایش نرخ متابولیسم، اختلالات اسکلتی، حساسیت بالاتر به بیماری‌های متابولیکی مانند سندرم مرگ ناگهانی (۶ و ۷)، آسیت (۶)، کاهش ایمنی و مقاومت در برابر بیماری‌ها (۳) و نهایتاً تلفات را افزایش داده است. تعداد زیادی از مطالعات نشان داده است که استفاده از برنامه‌های محدودیت غذایی علاوه بر کاهش ناهنجاری‌های متابولیکی، منجر به کاهش چربی لاشه می‌شود (۲). محققین (۲) با تغذیه جوجه‌های گوشتی در سه سطح ۲۵، ۵۵، ۷۵ درصد کمتر از خوراک مصرفی روز قبل گروه شاهد نشان دادند که جوجه‌های محدود شده علاوه بر توانایی جبران رشد عقب افتاده، میزان تری‌گلسیرید و چربی حفره شکمی کمتری در سن ارائه به بازار دارند (۴). هدف از